

تاریخ

روضه الصفا می ناصری

جلد نهم - بخش اول

زندیه، قاجاریه

تا پایان جنگ اول ایران و روس

تألیف

رضاقلی خان هدایت

تصحیح و تحشیه

جمشید کیان فر

انتشارات اسرار

میرخواند، محمد بن خاوندشاه، ۸۳۷-۹۱۴ ق.
تاریخ روضة الصفا فی سیرة الانبیاء والملوک والخلفا / تألیف محمد بن خاوندشاه بن محمود «میرخواند»؛ به تصحیح و تحشیه جمشید کیان‌فر. - تهران: اساطیر، ۱۳۸۰.
۱۰ ج. - (انتشارات اساطیر؛ ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸). (ج. ۹، بخش اول) ISBN 964-331-100-7
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا. (دوره) ISBN 964-331-189-9
از جلد هشتم به بعد با ملحقات توسط «رضاقلی خان هدایت» تحت عنوان «تاریخ روضة الصفای ناصری» منتشر گردیده است.
کتابنامه. مندرجات: ج. ۹. بخش اول. در سلطنت زندیه، قاجاریه تا پایان جنگ اول ایران و روس.

۱. ایران - تاریخ - پیش از اسلام. ۲. ایران - تاریخ - پس از اسلام. ۳. اسلام - تاریخ - متون قدیمی تا قرن ۱۴. الف. کیان‌فر، جمشید، ۱۳۳۰ - ، مصحح. ب. خواندمیر، غیاث‌الدین بن همام‌الدین، ۸۸۰ - ۹۴۲ ق. ج. هدایت، رضاقلی بن محمد هادی، ۱۲۱۵ - ۱۲۸۸ ق. د. عنوان. ه. عنوان: تاریخ روضة الصفای ناصری.
DSR ۱۰۷ / م ۹/۹
۹۵۵/۰۱
۱۳۸۰
۸۰-۱۵۶۰۳

این کتاب با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است و همه حقوق متعلق به ناشر و محفوظ است.

تاریخ روضة الصفای ناصری (جلد نهم، بخش اول)
تألیف: رضاقلی خان هدایت

تصحیح و تحشیه: جمشید کیان‌فر

چاپ اول: ۱۳۸۰

حروف چینی: مسعود

لیتوگرافی و چاپ: دیبا

تیراژ: ۲۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۶۴-۳۳۱-۱۰۰-۷ - دوره: ۹-۱۸۹-۳۳۱-۹۶۴

حق چاپ محفوظ است

آدرس: میدان فردوسی، اول ایرانشهر، ساختمان ۱۰

تلفن: ۸۵۲۱۴۷۳

تقدیم به

www.KetabFarsi.com

دکتر رضا شعبانی

به پاس آنچه از محضرشان آموخته‌ام

فهرست مطالب

جلد نهم

بخش اول

پیشگفتار..... ۷۰۷۱

www.KetabFarsi.com

نبرد قدرت

از افول افشاریه تا قدرت یافتن کریم خان زند

۷۰۷۵..... اصل و نسب قاجاریه

گفتار در ذکر سلطنت سلسله علیه جلیله قاجاریه و تحقیق نسب و حسب و

۷۰۷۵..... اجداد امجاد سلاطین و خواقین این دودمانِ جلالت بنیان کثرهم الله تعالی

ذکر مجملی از آغاز حالِ نواب خان جلیل الشَّان فتحعلی خان قاجار قوینلو

۷۰۷۸..... که جد امجد سلاطین قاجاریه است و بیان صوادر حال او

ذکر عزیمت خان جلیل الشَّان نواب فتحعلی خان قاجار به فندرسک و قتل

۷۰۸۲..... شکرپیک گُرد جهان بیگلو

۷۰۸۴..... وفات فتحعلی خان قاجار

در ذکر خروج و عروج نواب فلک جناب سلطان والا شَّان محمد حسن خان بن

۷۰۸۵..... نواب غفران مآب سعید شهید فتحعلی خان قاجار قوینلو

در آغاز کار و شرح حال محمد کریم خان زند و آمدن او به اصفهان و لوای

۷۰۸۸..... سروری برافراختن در آن سامان

در بیان ورود شاه اسمعیل و کریم خان وکیل به استرآباد و هزیمت شدن کریم

۷۰۹۰..... خان از نواب محمد حسن خان قاجار

در ذکر مجملی از حال آزادخان افغان و آمدن او به حمایت علیمردان خان

۷۰۹۳..... بختیاری و مقابله کریم خان زند با وی و شکست یافتن کریم خان

در بیان حرکت رایب ظفرآیت نواب سلطان کامکار محمد حسن خان قاجار به

- ۷۰۹۵..... جانب مازندران و انتظام آن بلاد و قتل مقیم خان ساروی
ذکر شاه پسند خان سردار احمد شاه افغان و آمدن امرای خراسان به استرآباد و
- ۷۰۹۷..... منازعه قاجار با افغان و هزیمت افغان.....
در ذکر حرکت رایات نصرت آیات شهریار و الامقدار خان گیتی ستان محمد
حسن خان قاجار از استرآباد و مازندران به جانب عراق و گرفتاری محمد خان
زند و شیخعلی خان و هزیمت یافتن کریم خان و فرار به شیراز و تسخیر اصفهان..... ۷۱۰۰
- ذکر عزیمت آزادخان افغان حکمران بلاد آذربایجان به جانب گیلان و مازندران
و مراجعت سلطان کبیر کامکار نواب محمدحسن خان قاجار از جانب عراق و
فارس به مدافعه وی..... ۷۱۰۴
- ذکر ایلغار خاقان ترک و سلطان بزرگ محمد حسن خان قاجار بر سر آزاد خان
افغان و شکست لشکر افغان و آذربایجان و هزیمت یافتن آزاد خان افغان..... ۷۱۰۵
- ذکر عزیمت خاقان ظفرمند و سلطان عدوبند محمد حسن قاجار قوینلو به
جانب آذربایجان و تسخیر ارومی و گرفتاری یوسف خان هوتکی افغان و رزم
خان و الاشان با آزاد خان افغان و هزیمت آزادخان به جانب گرجستان..... ۷۱۰۸
- ذکر نهضت سپاه نصرت همراه سلطان گیتی ستان محمد حسن قاجار به جانب
گنجه و قراباغ و انتظام آن صفحات جنت آیات و تفویض نیابت آذربایجان به
فرزند ارجمند اکبر خود حضرت آقامحمدخان قاجار و مراجعت به جانب عراق..... ۷۱۱۱
- ذکر مراجعت خاقان ترک و شهریار بزرگ سلطان گیتی ستان محمد حسن خان
قاجار به جانب عراق و مازندران و ساخلو گذاشتن یوسف خان هوتکی و سایر
افاغنه را به دارالمرز به نزد محمد خان قاجار..... ۷۱۱۴
- در ذکر توجه خاقان قاجار و سلطان شوکت مدار محمدحسن خاقان به جانب
عراق و فرار شیخعلی خان زند از اصفهان به شیراز و تسخیر اصفهان و نزول در
عمارات صفویه..... ۷۱۱۷
- ذکر عزیمت سلطان بزرگ و خاقان ترک ابوالنصر محمد حسن خان قاجار
قوینلو از عراق به فارس و متحصن شدن محمد کریم خان وکیل در شهر شیراز..... ۷۱۲۰
- ذکر آمدن نصیرخان لاری بیگلربیگی لارستان فارس با سپاهی بسیار به خدمت
حضرت شهریار قاجار ابوالنصر سلطان محمدحسن خان و متابعت با خاقان

- ۷۱۲۲..... کامکار در محاصره شیراز.....
در بیان خلاف و نفاق امرای دربار خاقان قاجار نواب محمد حسن خان و
- ۷۱۲۴..... اختلال امر اردوی آن سلطان والاشان.....
ذکر حال کریم خان وکیل در غیبت شهریار بی عدیل و استمداد او در سلطنت
- ۷۱۲۷..... فارس و بیان وقایع کار امرای قاجار.....
قتل عام افغانها.....
- ۷۱۲۸..... ذکر ورود نواب شهریار کامکار ابوالنصر سلطان محمد حسن خان قاجار به
مازندران و اطمینان اهل آن سامان.....
- ۷۱۲۹..... عزیمت نواب شهریار محمد حسن خان از ساری به استرآباد و فرار محمد
حسین خان دولو به دامغان و موافقت ابراهیم خان بغایری و رفتن محمد حسن
خان بر سر دامغان.....
- ۷۱۳۱..... ذکر مأمور شدن شیخعلی خان زند سپهسالار کریم خان وکیل به مازندران و
ورود او به فیروزکوه و اطلاع نواب سلطانی محمد حسن خان قاجار و مراجعت
از محاصره دامغان به صیانت مازندران و آمدن کریم خان به طهران.....
- ۷۱۳۳..... ذکر مراجعت حضرت خدیو جم رتبه محمد حسن خان قاجار از بلده استرآباد
به جانب شهر اشرف البلاد و مقاتله با لشکر کریم خان و بیان واقعات و
صادرات آن اوان.....
- ۷۱۳۵..... ذکر حال محمد حسین خان قاجار دولو و رنجیدن از شیخ علی خان و رفتن به
طهران و قبول خدمت محمد کریم خان و تفویض ایالت استرآباد و ظهور
عصیان و خلاف طایفه دولو.....
- ۷۱۳۸..... ذکر آمدن نجف علی خان و ولی خان گرد شادلو با دوازده هزار سوار به خدمت
جناب شهریار قاجار و کشتن خواتین یوخاری باشیه دولو را.....
- ۷۱۳۹..... ذکر حرکت خدیو قاجار از استرآباد به اشرف و محاربه با شیخ علی خان زند
سردار و بنی عم کریم خان وکیل و انهزام سپاه شهریار بی عدیل.....
- ۷۱۴۱..... ذکر خاتمه کار و شهادت شهریار قاجار سلطان والاشان محمد حسن خان
رحمة الله.....
- ۷۱۴۴.....

وکیل‌الرعايا

- در ذکر استقلال کریم خان وکیل و انتظام امور عراق و فارس و عزیمت
 ۷۱۵۱.....خمسه زنجان و بعضی صادرات سال یکهزار و یکصد و هفتاد و سه
- ذکر طغیان و سروری فتحعلی خان افشار ارومی و عزیمت کریم خان وکیل
 ۷۱۵۳.....به مدافعه وی به جانب آذربایجان
- ذکر بعضی از صادرات احوال جناب ملکزاده بی‌همال والا آقا محمد خان قاجار
 ۷۱۵۵.....قوینلو فرزند ارشد اکبر خاقان سعید شهید محمد حسین خان قاجار طاب ثراه
- در ذکر اسباب حرکت و نقل و تحویل جناب آقا محمد خان و سایر اولاد امجاد
 ۷۱۵۷.....خاقان شهید از استرآباد
- ۷۱۵۸.....وبای استرآباد
- ۷۱۵۸.....اقامت بازماندگان خان قاجار در شیراز
- در ذکر حال زکی خان زند و سایر صوادر آن ایام و استقلال محمد کریم خان
 ۷۱۵۹.....وکیل در امور سلطنت و مملکت خویش
- در ذکر حال نصیرخان لاری و تقی درّانی کرمانی و کشته شدن هر دو و تسخیر
 ۷۱۶۱.....لار و کرمان
- ۷۱۶۱.....مجملی از وقایع کرمان
- ۷۱۶۲.....قتل علی خان شاهسون
- ۷۱۶۳.....گرفتاری و قتل تقی درّانی
- ۷۱۶۳.....تجدید بنای شیراز
- ۷۱۶۴.....ذکر حال میرمهتای دغابی و خاتمه کار او
- ۷۱۶۵.....ذکر ذوالفقار خان افشار خمسه‌ای و گرفتاری او به دست محمد علی خان زند
- در ذکر مجملی از صوادر احوال نواب آقا محمد خان قاجار و اسباب شوکت
 ۷۱۶۷.....نواب حسین قلی خان در استرآباد و مازندران
- در ذکر ولادت کثیرالسعادة شاهزاده بزرگوار فتحعلی خان ثانی بن نواب ابوالفتح
 حسین قلی خان بن محمد حسن خان بن فتحعلی خان بن شاه قلی خان قاجار
 ۷۱۶۹.....قوینلو
- بیان خروج نواب ابوالفتح حسین قلی خان قاجار قوینلو در نواحی دامغان و

- تسخیر حصار نمکه و قتل و غارت آن دیار و فرار فتحعلی خان و جان محمد خان دولو قاجار به استرآباد ۷۱۷۰
- ذکر پیوستن کمال خان افغان و الله‌ویردی خان کرائیلی با هزار سوار به رکاب نصرت مآب ابوالفتح جهانسوز شاه حسینقلی خان قاجار قوینلو و مراجعت از رامیان به دامغان و فرار حسن خان دولو به مازندران ۷۱۷۲
- ذکر مراجعت نواب جهانسوز شاه به هزار جریب و محاصره حصار اکرکای و تصرف آن قلعه و قتل حسن خان دولو و محمدعلی آقا برادر او که از جمله قتلۀ خاقان شهید بود ۷۱۷۳
- ذکر ایلغار خان و الاشان ابوالفتح حسینقلی خان بر سر حصار فوجرد و قتل فغانعلی خان قاجار یوخاری باش و پسرش الله‌قلی خان و غارت و تاراج اموال او ۷۱۷۵
- ذکر عزیمت محمدخان سوادکوهی حاکم مازندران به رزم نواب ابوالفتح حسینقلی خان قاجار و گرفتاری و قتل محمدخان و تسخیر ساری مازندران ۷۱۷۶
- ذکر مراجعت مهدی خان بن محمد خان سوادکوهی [۳۸] حاکم مازندران با علی محمد خان زند از جانب محمد کریم خان وکیل به مازندران و استرآباد ۷۱۷۸
- در ذکر مخاصمه و محاربه محمود آقای قاجار قیاقلو و امام ویردی آقای یوخاری باش با نواب ابوالفتح حسینقلی خان قوینلو و کشته شدن محمود قاجار ۷۱۷۹
- در بیان قتل امام ویردی آقای قاجار و تنبیه نقدعلی خان کتول ۷۱۸۳
- رفتن نواب حسین قلی خان قاجار بر سر مهدی آقای دولو برادر حسن خان و کشتن او و فرار رضاخان و رفیع خان دولو برادرانش به طهران ۷۱۸۴
- ذکر منازعه و محاربه حسین قلی خان با مهدی خان [۴۱] بیگلربیگی مازندران و گرفتن او و اسیر نمودن جان محمدخان بلوچ و رها کردن ۷۱۸۶
- ذکر آمدن زکی خان از جانب کریم خان وکیل به مازندران و استرآباد و بازگشتن به شیراز ۷۱۸۸
- ذکر نهضت نواب حسین قلی خان به جاجرم و مدافعه با طایفه ترکمانان کورکلان و غلبه بر آن سپاه ۷۱۸۹
- ذکر رفتن نواب شاهزاده فتح علی خان ملقب به باباخان به شیراز و سیورغال دامغان و مراجعت و منازعت با طایفه کورکلان ترکمان ۷۱۹۰

ذکر منازعت نواب شاهزاده فتح علی خان با میرزا علی خان دولو بیگلربیگی

۷۱۹۲..... استرآباد

در ذکر عزیمت نواب حسین قلی خان ملقب به جهان‌سوز شاه به محاربت

۷۱۹۳..... قادرخان عرب بسطامی و تحصن او و غارت حواشی و مواشی بسطام.

در ذکر شهادت ابوالفتح حسین قلی خان بن خاقان شهید محمد حسن خان بن

۷۱۹۴..... فتحعلی خان قاجار قوینلو انارالله براهینهم

در ذکر رفتن نواب مرتضی قلی خان به استرآباد و به تحقیق پیوستن قتل خاقان

شهید حسین قلی خان و کشتن میرزا علی خان دولو حاکم و بیگلربیگی استرآباد

۷۱۹۸..... به قصاص خون برادر شهید سعید خویش

ذکر اطلاع نواب خان جلیل‌الشأن حضرت آقا محمد خان از قتل نواب

۷۱۹۹..... جهان‌سوز شاه و سوگواری و زاری او بر برادر و الاجاه.

در ذکر طغیان مشایخ بنادر و سواحل و مأمور شدن زکی خان زند و گرفتاری

۷۲۰۰..... او در دست شیخ عبدالله [۴۶] بنی معین.

۷۲۰۰..... در ذکر ولایت بندر مسقط و صعوبت تسخیر آن.

۷۲۰۳..... در ذکر سرداری علی مراد خان زند به جانب کردستان و سوانح آن سفر بی سامان.

در وقایع سال یکهزار و یکصد و نود و شرح حال محمدصادق خان

۷۲۰۴..... استظهارالدوله برادر وکیل با اهالی بصره.

ذکر مخالفت اعراب بصره با علی محمد خان زند و کشتن او و دگرباره رفتن

۷۲۰۶..... صادق خان به بصره.

در ذکر وفات کریم خان وکیل در سال یک هزار و یکصد و نود و سه هجری

۷۲۰۸..... و اشاره به بعضی سوانح آن ایام و محامد صفات آن شهریار و الامقام.

۷۲۰۹..... بناهای وکیل در شیراز.

۷۲۰۹..... اوصاف حمیده و کرامات کریم خان وکیل الرعایا.

اوضاع ایران پس از مرگ کریم خان

قا تاجگذاری آقا محمد خان قاجار

ذکر خروج نواب ملکزاده و الاشان حضرت آقا محمد خان بن محمد حسن

- ۷۲۱۷..... خان سعید شهید قاجار از شیراز به جانب ری و مازندران
ذکر ملاقات و مقالات نواب آقا محمد خان قاجار قوینلو با محمد خان و رضا
خان قاجار دولو و معاهده و اتحاد و مخالفت مرتضی قلی خان و رضا قلی خان
- ۷۲۱۹..... با آن حضرت
ذکر محاربه نخست نواب آقا محمد خان قاجار با رضا قلی خان برادر و سردار
مرتضی قلی خان و فرار و هزیمت آن و رفتن مرتضی قلی خان از بارفروش به
استرآباد
- ۷۲۲۲..... بیان حال امرای زند بعد از فوت کریم خان وکیل و تسلط یافتن زکی خان به
دست آویز ابوالفتح خان بر خوانین و قتل آن گروه
- ۷۲۲۳..... ذکر سرداری محمود خان افغان و هزیمت ایشان از مقابله جعفر قلی خان قاجار
- ۷۲۲۵..... ذکر عزیمت ذوالفقار خان افشار خمسه ای به تسخیر طهران و محاربه نواب
جعفر قلی خان با وی در قشلاق و هزیمت ذوالفقار خان به جانب قروین
- ۷۲۲۶..... در بیان مخالفت و منازعت رضا قلی خان و مرتضی قلی خائن با نواب شهریار
کامیاب آقا محمد خان قاجار و بعضی سوانح آن روزگار
- ۷۲۲۸..... در ذکر عید سعید نوروز فیروز سلطانی سال خیریت مآل یکهزار و یکصد و نود
و چهار هجری
- ۷۲۲۹..... ذکر محاربه نواب جعفر قلی خان سپهسالار با رضا قلی خان قاجار و گرفتاری
رضا قلی خان و قاسم خان و اسمعیل خان قوینلو
- ۷۲۳۲..... در بیان مأموریت نواب جعفر قلی خان به لاریجان و مغلوب شدن آن طایفه
- ۷۲۳۴..... رفتن مرتضی قلی خان به گیلان و آمدن رضا قلی خان به مخالفت حضرت آقا
محمد خان
- ۷۲۳۷..... در بیان ورود رضا قلی خان به مازندران و غلبه بر حضرت نواب آقا محمد خان
و گرفتار شدن وی و بردن او به جانب بندپی و سوانح اتفاقیه
- ۷۲۳۸..... ذکر آمدن مرتضی قلی خان قاجار برادر شهریار از استرآباد به مازندران و
محاربات فی مابین برادران
- ۷۲۴۲..... ذکر خروج و عروج حضرت شهریار قاجار آقا محمد خان دیگر باره بر اریکه
شهریاری و استقلال در مراتب تاجداری
- ۷۲۴۴.....

- در بیان محاربه نواب شاهزاده فتح علی خان مشهور به باباخان بن جهان سوز
شاه ابوالفتح حسین قلی خان با قادر خان عرب بسطامی و غلبه بر وی و
هزیمت قادر خان..... ۷۲۴۸
- در بیان مجملی از اختلال حال خوانین زندیه و قتل زکی خان و استقلال علی
مراد خان زند و سرداری امیرگونه خان افشار و معارضه با نواب شهریار
قاجار آقا محمد خان و هزیمت امیرگونه خان افشار سردار الوار..... ۷۲۴۹
- در ذکر اطمینان علی مراد خان و تتمیم کار ذوالفقار خان افشار خمسه ای و
هدایت الله خان گیلانی و بعضی سوانح اتفاقیه بر وفق حکمت یزدانی..... ۷۲۵۱
- ذکر حال ابوالفتح خان زند و اتمام کار او و خروج صادق خان برادر کریم خان
وکیل..... ۷۲۵۲
- بیان محاربه نواب شهریار قاجار آقا محمد خان با امیرگونه خان افشار و محمد
قلی خانین سیاه و سفید لاریجانی و شکست امیرگونه خان و قتل دو نفر خان
سیاه و سفید و پسر امیرگونه خان سردار در دست دارای قاجار..... ۷۲۵۳
- ذکر حرکت نواب گیتی ستان به جانب سمنان و دامغان و بسطام و تسخیر بلاد
ثلثه و گرفتاری قادر خان عرب عامری..... ۷۲۵۶
- ذکر عزیمت مرتضی قلی خان به گیلان و متابعت کردن هدایت الله خان حاکم
رشت..... ۷۲۵۸
- ذکر عزیمت نواب جلالت بواب شهریار مُلک گیر و خدیو صایب تدبیر آقا
محمد خان بن سلطان سعید شهید محمد حسن خان بن خان والاشان شهید
فتح علی خان به دارالملک استرآباد و تعزیت بر آباء و اجداد..... ۷۲۵۹
- در ذکر عزیمت شهریار قاجار حضرت آقا محمد خان به گیلان و غلبه بر
هدایت الله خان حکمران رشت..... ۷۲۶۱
- در بیان سرداری رمضان خان زند از جانب علی مراد خان حاکم عراق و فارس
که به ری و طبرستان مأمور بود و مقاتله جعفرقلی خان با وی و هزیمت
رمضان خان زند..... ۷۲۶۳
- ذکر حال کرافس روسی و بروز جنایات و خیانات وی و گرفتار شدن به دست
شاهزاده والاتبار فتح علی خان بن حسینقلی خان قاجار طاب ثراه..... ۷۲۶۵

در عزیمت موکب نصرت کوکب حضرت شهریار گیتی‌ستان آقا محمدخان به تسخیر ری و تدبیر غفورخان طهرانی و آمدن مراد خان سردار علی مراد خان زند به همدان و محاربه جعفرقلی خان قاجار با وی و کشتن مراد خان و

هزیمت سپاه الوار..... ۷۲۶۸

ذکر مأموریت نواب امیر جلالت مسیر جعفرقلی خان قاجار و میرزا محمد خان قاجار دولو به مدافعه شاه مراد خان زند و مراد خان زند هزاره‌ای سردار

علی مراد خان و شکست سپاه زندیه و مقتول شدن سپاه الوار..... ۷۲۷۰

وبای تهران و مرگ غفور خان حاکم تهران..... ۷۲۷۱

ذکر حادثه حرق عمارات شهر ساری و تعمیر مجدد آن به اشارت حضرت

شهریاری..... ۷۲۷۲

ذکر عزیمت علی مراد خان شهریار ایران به استرآباد و مازندران و رفتن محمد

ظاهر خان بختیاری به استرآباد و محصور شدن حضرت آقا محمد خان قاجار..... ۷۲۷۴

ذکر محاصره استرآباد و شکست سپاه و قتل محمد ظاهر خان و فرار شیخ ویس

خان از ساری به طهران..... ۷۲۷۶

ذکر آمدن رستم خان زند به مازندران و هزیمت یافتن از جعفرقلی خان و

غارت ترکمانیه سوادکوهی را و اختلال حال علی مراد خان زند..... ۷۲۸۱

ذکر اتمام کار علی مراد خان زند و وفات او در حوالی اصفهان و عزیمت پادشاه

گیتی پناه کامکار آقا محمد خان به تسخیر عراق..... ۷۲۸۳

جلوس جعفر خان زند..... ۷۲۸۴

در ذکر تصمیم رأی حضرت دارای کشورگشای پادشاه گیتی پناه آقا محمد خان

قاجار بن سلطان مغفور محمد حسن خان بن فتح علی خان قوینلو به تسخیر

طهران و منازعه با نجف خان زند سردار جعفر خان و شکست یافتن سردار..... ۷۲۸۴

در ذکر محاربه سپاه نصرت پناه سلطان قاجار و شهریار کامکار حضرت آقا

محمد خان با احمد خان ولد آزاد خان افغان سردار جعفر خان و تقی خان زند

و هزیمت سپاه الواربه..... ۷۲۸۶

ذکر فرار جعفر خان زند از اصفهان به شیراز و ورود شهریار قاجار از نطنز به

اصفهان و تسخیر مملکت عراق به حکم حکیم علی الاطلاق..... ۷۲۸۸

- ذکر محاربه با احمد خان و حبیب‌الله خان و ابدال خان و قتل و هزیمت
 ۷۲۹۰ ..... بختیاری و متابعت اهالی عراق با خدیو آفاق
- ذکر فتح دارالسلطنه طهران و ورود حضرت شهریار نصرت شعار سلطان
 ۷۲۹۱ ..... جهانگیر کشورستان آقا محمد خان قاجار در آن دیار و قلع و قمع مخالفین
 خیانت کردار
- در بیان مراجعت جعفر خان زند از شیراز به اصفهان و قتل باقرخان خراسکانی
 ۷۲۹۵ ..... حاکم اصفهان و تسخیر شهر و عزیمت عراق

آقا محمد خان قاجار

- در بیان جلوس سعادت مانوس حضرت شهریار قاجار و خاقان کامکار
 ابوالسیف و الفتح و الظفر آقا محمد خان بن سلطان سعید شهید محمد حسن
 ۷۲۹۹ ..... خان بن فتح علی خان قاجار قوینلو
- ذکر نهضت موکب فیروزی کوکب حضرت شهریار از اصفهان به چمن
 سنگباران و فرار اسمعیل خان ولد شجاع‌الدین خان زند از بروجرد و سایر
 ۷۳۰۱ ..... وقایع آن ایام
- در ذکر خاتمه کار امیر موهبت کردار و باذل جلالت شعار حکمران نامدار گیلان
 هدایت‌الله خان بن حاجی جمال خان فومنی (ره) و تسخیر خطه رشت به
 سرداری امیرالامراالعظام مصطفی خان دولوی قاجار و حکومت و ایالت امیر
 ۷۳۰۲ ..... سلیمان خان قاجار قوینلو در بلاد رشت
- شکست پی در پی هدایت‌الله خان از سپاه قاجار
 ۷۳۰۶ ..... در ذکر وقایع سال پیچی نیل یکهزار و دوست و یک و نهضت اردوی
 شهریار به عراق و کور کردن علی خان خمسه‌ای و ذکر بعضی از احوال
 ۷۲۱۰ ..... جعفرخان زند
- ذکر محاربه جعفرقلی خان قاجار با امیر محمد خان عرب طبسی و انهزام او به
 ۷۳۱۱ ..... طبس و رحلت در محاصره سبزوار
- در ذکر وقایع دیگر
 ۷۳۱۲ ..... در ذکر حرکت حضرت آقا محمد خان به عراق و مأموریت فتحعلی خان به

- ۷۳۱۴..... یزد و تمکین تقی خان و اضمحلال جعفر خان
آمدن جعفرخان زند به اصفهان و عزیمت آقا محمد خان به قصد جعفرخان
زند.....
- ۷۳۱۵.....
- ۷۳۱۷..... طغیان علیه جعفر خان زند
در بیان خروج آغازی و فتنه‌سازی جناب امیرزاده والاتبار مرتضی قلی خان
خلف الصدق سلطان شهید محمد حسن خان قاجار در شروان و طالش و گیلان
و ذکر صوادر اوامر آن صفحات علی الاجمال.....
- ۷۳۱۷.....
در ذکر مأموریت جعفر قلی خان سپهبد به گیلان و نواب فتحعلی خان قاجار
نایب‌السلطنه به فرضه بحر خزر و عزیمت خاقان گیتی ستان حضرت آقا محمد
خان با سیصد سوار به جانب عراق و عزم معارضه با سی هزار سوار جعفر خان
زند و فرار جعفر خان و تصرف شهریار قاجار عراق و اصفهان را.....
- ۷۳۲۰.....
- ۷۳۲۱..... فتح گیلان به دست جعفر قلی خان قاجار.....
ذکر کشته شدن جعفر خان زند به دست خوانین زندیه و حکومت صید
مرادخان در شیراز و اطلاع لطفعلی خان از کشتن پدر خود جعفر خان و تصرف
شیراز.....
- ۷۳۲۲.....
ذکر جلوس صید مراد خان زند و آمدن لطفعلی خان به شیراز و قتل صید
مراد خان و جلوس بر جای پدر خود جعفر خان و عزیمت حضرت شهریار
قاجار به تسخیر شیراز و تدمیر لطفعلی خان زند.....
- ۷۳۲۴.....
در ذکر ولادت کثیرالسعاده امیرزادگان شاه نژاد و فرزندان نواب شاهزاده فتح
علی خان جهانپانی نایب‌السلطنه حضرت صاحبقرانی آقا محمد شاه قاجار.....
- ۷۳۲۸.....
در ذکر مجملی از حال خان والاشان خسرو خان والی کردستان و سانحه
مهدی‌قلی خان والی‌زاده و نیابت لطفعلی خان بر جای امان‌الله خان والی.....
- ۷۳۳۰.....
- ۷۳۳۱..... وفات سلطان عبدالحمید خان عثمانی.....
در بیان نهضت رایب نصرت آیت پادشاه قاجار به جانب عراق و چمن‌گندمان
و صوادر آن اووان.....
- ۷۳۳۲.....
در ذکر مجملی از احوال بلاد آذربایجان و امرای آذربایجان و صورت متابعت
اهالی آن بلاد در این ایام و اووان.....
- ۷۳۳۴.....

- ۷۳۳۶..... انقلاب فرانسه و روی کار آمدن ناپلئون.....
 ذکر وقایع خاتمه حال نواب سپهدار ایران جعفرقلی خان برادر پادشاه گیتی
 ستان و طغیان نواب مرتضی قلی خان قاجار بن سلطان شهید سعید
- ۷۳۳۷..... محمدحسن خان در گیلان و منازعه و غلبه بر سپاه پادشاه آقا محمد خان.....
- ۷۳۳۸..... لشکرکشی مجدد مرتضی قلی خان قاجار به گیلان.....
 در ذکر یورش آذربایجان و متابعت امرا و خوانین آن سامان و مأموریت
 اعتضادالدوله سلیمان خان قاجار به تنبیه اهالی ماسوله گیلان و طالشیه و
 شکست صادق خان شقاقی در حوالی سراب و فرار او و سوانح دیگر.....
- ۷۳۴۰..... در ذکر خاتمه حال لطفعلی خان زند حاکم فارس و اختلال کار او در حوالی
 عراق و فرار کردن به فارس و انقلاب دولت او.....
- ۷۳۴۳..... در ذکر محاربه مصطفی خان و جان محمد خان قاجار با لطفعلی خان زند و
 کَرّ و فرّ این دو سپاه از دیگر.....
- ۷۳۴۵..... در ذکر سانحه حضرت اقدس آقا محمد شاه و معالجه از آن علت و سایر
 وقایع و صوادر زمان واقعات آن سال.....
- ۷۳۴۶..... در ذکر عزیمت حضرت شهریار کامکار آقا محمد شاه بن سلطان شهید محمد
 حسن خان بن فتح علی خان قاجار به تسخیر فارس و هزیمت لطفعلی خان
 زند و گرفتاری اولاد و عیال او.....
- ۷۳۴۹..... در بیان ورود خاقان گیتی ستان حضرت شهریار والاتبّار آقا محمد خان قاجار
 به شهر شیراز و اطاعت اهالی فارس و انقراض دولت سلسله زندیه و گرفتاری
 متعلقین آن طایفه و فرار لطفعلی خان زند.....
- ۷۳۵۴..... مناظره آقا محمدخان و کلانتر شیراز.....
- ۷۳۵۵..... در ذکر مراجعت حضرت سلطان کامکار آقا محمد شاه قاجار به طهران و طوی
 نواب امیرزاده حسین قلی خان.....
- ۷۳۵۷..... ذکر تشمه احوال لطفعلی خان زند و وقایع اتفاقیه این سال خیریت مآل.....
- ۷۳۵۸..... تولد محمد تقی میرزا.....
- ۷۳۵۹..... در ذکر واقعات سال سعادت مآل یکهزار و دوست و هفت و اتفاقات
 مملکت ایران علی الاختصار.....
- ۷۳۶۱.....

در ذکر محاصره شهر کرمان و فرار لطفعلی خان به جانب بم و نرماشیر و سیستان و خاتمه حال او و گرفتاری در دست حضرت شهریار گیتی ستان

۷۳۶۳ ..... آقا محمد شاه قاجار

۷۳۶۹ ..... فرار لطفعلی خان زند از کرمان به واسطه خیانت کرمانیان

۷۳۷۰ ..... بیان واقعه گرفتاری لطفعلی خان زند

۷۳۷۱ ..... قتل لطفعلی خان زند به دستور آقا محمد خان قاجار

۷۳۷۳ ..... وقایع پس از قتل لطفعلی خان زند

در بیان عزیمت حضرت پادشاه ظل الله آقا محمد شاه قاجار به انتظام امر

۷۳۷۴ ..... آذربایجان و قراباغ و ذکر وقایع اتفاقیه این یورش فتنه انگیز

ذکر مأموریت امیرکبیر سلیمان خان و مصطفی خان قاجار به محاصره حصار

۷۳۷۷ ..... شوشی و بعضی واقعات

در ذکر محاصره حصار شوشی و منازعات با امیر جلادت مصیر ابراهیم خلیل

۷۳۷۹ ..... خان جوانشیر بن پناه خان

در بیان عزیمت پادشاه ایران خسرو گیتی ستان حضرت شهریار کامکار والاتباب

آقا محمد شاه قاجار ابن خاقان سعید شهید محمد حسن خان قوینلو به تسخیر

۷۳۸۲ ..... تفلیس و گرجستان و فتح آن کشور نفیس

در ذکر وقایع شروان و شماخی و شکی و مراجعت مصطفی خان سردار و

۷۳۸۴ ..... شهادت او

ذکر عید سعید سال یک هزار و دوست و ده هجری و جلوس شاهنشاه

قاجار آقا محمد شاه بن سلطان شهید محمد حسن خان بر سریر سلطنت و

۷۳۸۷ ..... تصمیم سفر خراسان

در بیان مجملی از مُلک خراسان و عزیمت پادشاه ذیجاه ایران بدان بلاد و

سامان و آنچه در این مدت شهریار قاجار در آن مُلک و دیار به ظهور آورده

۷۳۸۹ ..... است

۷۳۹۱ ..... پیشینه تاریخی خراسان

۷۳۹۲ ..... عزیمت آقا محمد خان قاجار به سمت خراسان

در بیان ورود پادشاه ایران سلطان محمد شاه قاجار بن سلطان محمد حسن

- خان بن فتحعلی خان قوبینلو به مشهد مقدس و ارض اقدس و سایر سوانحات
 و واقعات این سال خیریت منوال ۷۳۹۴
- در ذکر بعضی اتفاقات مرو و بخارا و تصرف سلاطین و خوانین اوزبکیه در آن
 بلاد و ظلم و تعدی بر عباد و فرستادن پادشاه اسلام بعضی سفرا بدان ولایت و
 قصد تسخیر ماوراءالنهر و بلخ بامی و مرو شاهبجان ۷۳۹۶
- ذکر مأموریت محمد حسن خان قراقرزلو به رسالت کابلستان در باب بلخ
 بامی نزد شهریار ملک کابل و قندهار شاه زمان افغان بن تیمور شاه ابدالی و
 رفتن اسمعیل آقای مکرری نزد شاهزاده محمود برادر وی و حکمران هرات و
 باز آمدن هر دو سفیر به دلخواه ۷۳۹۹
- اخبار آذربایجان و بازگشت آقا محمد خان قاجار از خراسان ۷۴۰۰
- در ذکر مجملی از دولت بهیه روسیه و ازدیاد شوکت و حشمت سلاطین
 این گروه الی الان ۷۴۰۱
- ذکر نهضت رایات نصرت آیات حضرت شهرباری به سفر آذربایجان و
 مراجعت قزل ایاغ سردار روسیه و شکار جرگه پادشاهی در سلطانیه و
 گوشمال طالشیه و حرکت به جانب قلعه شوشی و سایر واقعات سال
 یکهزار و دوست و یازده هجری ۷۴۱۰
- در ذکر مجملی از حسب و نسب امیرکبیر ابراهیم خلیل خان بن پناه خان
 جوانشیر قراباغی و فرار او و تصرف و تسخیر پادشاه ایران شوشی را و شهادت
 کثیرالسعادت آن حضرت در آن شهر ارم بهر به حکم تقدیر خداوند قهار مقدر ۷۴۱۵
- قتل آقا محمد خان قاجار ۷۴۱۷
- در بیان وقایع و اتفاقات که پس از قتل و شهادت شهریار سعید شهید حضرت
 آقا محمد خان گیتی ستان کامکار قاجار روی داد ۷۴۲۴
- در تفصیل اطلاع حضرت شاهزاده جهانبانی فتحعلی خان نایب السلطنه از
 واقعه خاقان شهید و از شیراز عزیمت طهران فرمودن ۷۴۲۶
- نابینا شدن علی قلی خان به فرمان فتحعلی شاه قاجار ۷۴۲۷
- در ذکر صدور و صدور و وضوح شقاق و نفاق صادق خان شقاقی و تصرف
 بلاد آذربایجان و قصد قزوین و طهران و عزیمت شاهزاده والاتبار

نواب فتحعلی خان نایب‌السلطنه خاقان کامکار قاجار سعید شهید به مدافعه او
و هزیمت یافتن صادق خان شقاقی و استقلال وارث تختگاه جلال سلطانی

حضرت جهانبانی ۷۴۲۹

در ذکر قصد تسخیر و انتظام آذربایجان و ورود زنجان و توقف و وقایع اتفاقیه

این سال ۷۴۳۵

در بیان حمل جنازه آقا محمد شاه از شوشی ۷۴۳۶

در بیان ورود نعش خاقان سعید شهید آقا محمد شاه قاجار به مرقد امامزاده

والا مقدر حضرت عبدالعظیم و تجلیل شهریار کامکار ایران فتحعلی شاه قاجار ۷۴۳۸

حمل جنازه آقا محمد خان به نجف اشرف ۷۴۳۹

تنبيه قاتلان آقا محمد خان قاجار ۷۴۴۱

فتح‌علی شاه قاجار

در ذکر جلوس سعادت مأنوس شهریار کامکار جوانبخت نایب‌السلطنه

جهانبانی فتحعلی شاه بن جهان‌سوز شاه حسینقلی خان بن سلطان شهید

محمد حسن خان بن فتحعلی خان قاجار قوینلو بر تخت عم اکرم آقا محمد

شاه سعید شهید طاب ثراه ۷۴۴۵

در ذکر ورود شاهزاده محمود بن تیمور شاه افغان و بعضی وقایع آن اوان ۷۴۴۷

انتظام امور یزد و کرمان ۷۴۴۸

در ذکر خروج محمد خان بن زکی خان زند در اصفهان و شرح حال وی ۷۴۴۹

ذکر حرکت پادشاه جم‌جاه سلطان بزرگ فتحعلی شاه ترک به جانب آذربایجان

و واقعات آن سامان ۷۴۵۲

ذکر عریضه‌گرگین خان بن اریکلی خان والی تفلیس و وقایع دیگر ۷۴۵۴

در بیان حالات اولاد احمد خان دنبلی حاکم خوی و اختلاف ایشان و مخالفت

جعفر قلی خان و صداقت و ارادت حسین خان و حکومت و خدمت او ۷۴۵۶

در بیان تتمیم کار محمد خان زند و اتمام حال او و بعضی واقعات این سال ۷۴۵۷

وفیات ۷۴۵۹

تلافی مافات در سایه قدرت ۷۴۵۹